

Statens ansvar för behandling av spelproblem

RFMA 7 februari 2012 Anders Stymne,

1

Tre fakta om spel och spelproblem

- 1. Spel finns överallt.**
Den svenska spelmarknaden omfattar alla typer av spel.
- 2. Spel kan förorsaka problem.**
Problemen är ojämnt fördelade
Drabbar mest unga män och personer som redan är utsatta
- 3. Det finns effektiva och utprovade metoder** att bemöta och behandla spelproblem

RFMA 7 februari 2012 Anders Stymne,

2

Vinsten går till staten – kostnaderna bärs av andra

- Staten sanktionerar spel för cirka 40 miljarder per år
- Till staten, folkrörelserna och hästsporten går cirka 8 miljarder i vinst
- Kostnaderna för vård, behandling och andra skador som spelen förorsakar får bäras av enskilda, kommunerna, sjukvården och kriminalvården

Spelproblem och spelmissbruk omfattas inte av socialtjänstlagen

- Inga pengar går till kommunerna eller landstingen för vård och stöd av spelproblem i "the big bag"
- Några projekt i Stockholm, Göteborg och Malmö får bidrag för vårdutveckling
- FHI får 25 miljoner för förebyggande frågor, till stödlinjen och till att följa utvecklingen av spelvanor och spelproblem.
- Från och med i år får Socialstyrelsen 3 miljoner för att arbeta med vårdfrågorna

Ingen myndighet har ansvar för vård av spelberoende

- Socialstyrelsen arbetar med tillsyn och utveckling av insatser som är lagstadgade, och ska också bidra till att fördela medel till vård och behandling av spelproblem (3 miljoner i år)
- Lotteriinspektionen ska se till att spel följer gällande lagstiftning, men har inget ansvar för vårdfrågorna
- Folkhälsoinstitutet kan arbeta med förebyggande frågor och med utveckling men kan inte och får inte i längden syssla med vårdfrågor

Socialtjänsten kan, men är inte skyldig att bistå

"Sådant bistånd är dock inte utformat som en rättighet för den enskilde, utan som en möjlighet för kommunen"

Sveriges kommuner och landsting, Stockholms stad m.fl. menar att behandling vid spelproblem inte ska bedömas som insatser mot missbruk utan bedömas som en fråga om ekonomiskt bistånd.

Huvudregeln är att kommunen inte ska bevilja bistånd (Riktlinjer Stockholms stad 2007-07-01)

Behandling inom sjukvården

- Enligt DSM V som är på väg kommer Spelberoende att klassificeras som en missbrukssjukdom och inte tidigare impulskontrollstörning.
- Enligt bland annat Stockholms stad och Spelutredningen har sjukvården ansvar för att erbjuda vård och behandling.
- Detta har dock ej ännu skett annat än i begränsad omfattning
- Stockholms läns landsting säger att vården av spelberoende ska utredas och utvecklas.
- Landstinget säger också att det finns en betydande andel obehandlat förekomst av spelmissbruk som ger upphov till lidande.

Några råd

Kortsiktigt:

- Kolla med klienterna om det finns spel med i problembilden
- Information om vårdresurser, självhjälpgrupper mm finns hos stödlinjen 020-81 91 00
- Hävda att det är bättre att stämma i bäcken än i ån

Några råd:

Långsiktigt:

- Bygg upp egen kompetens
- Finns grundkunskap om MI, KBT eller systemisk familjeterapi är det lätt att anpassa den till spelproblem.
- Följ utvecklingen bland annat på FHI:s hemsida

Kommunernas roll - behandlingsmöjligheter

- Komplettera kompetensen bland dem som arbetar med beroendefrågor och missbrukarbehandling
- Använd det internetbaserade självhjälpsprogrammet – eventuellt med personligt stöd från egen handläggare
- Utveckla egen specialistkompetens eller upprätta avtal med behandlingsenhet (behandlingshem kan behövas i vissa fall, men osäkert om effekten)
- Ge stöd till självhjälpsgrupper om sådana finns för alternativt stöd under eller efter behandling
- Se till att barn till spelberoende kan få stöd – dessa barn kan vara lika utsatta som barn till alkohol- eller drogmissbrukare

Kommunernas roll – handlingsplaner och handläggare

- Upprätta en egen handlingsplan mot spelberoende eller inkorporera frågor om spelmissbruk i planer för alkohol- och narkotikamissbruk och ungdomsfrågor.
- Se till att det finns en eller ett par handläggare som har särskild kunskap och intresse för spelfrågor som kan fungera som rådgivare till sina kollegor
- Ställ frågan – kan spelmissbruk vara en bidragande orsak till svårigheterna hos denna familj eller denna individ?
- Utnyttja kommunens möjligheter att påverka utbudet av spel i kommunen

TACK för idag

www.rfma.se

Anders.stymne@comhem.se

When it comes to gambling, there is a very fine line between providing what the customer wants and exploitation.

(Mark Griffiths, Jonathan Parke)

